

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย ค่าทดแทน และค่าใช้จ่าย
แก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544

พระราชบัญญัติ

ค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา

พ.ศ. 2544

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2544

เป็นปีที่ 56 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 31 มาตรา 34 มาตรา 37 และมาตรา 39 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภาดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

"ผู้เสียหาย" หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายถึงแก่ชีวิตหรือร่างกายหรือจิตใจ เนื่องจากการทำความผิดอาญาของผู้อื่น โดยตนมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้น

"จำเลย" หมายความว่า บุคคลซึ่งถูกฟ้องต่อศาลว่าได้กระทำความผิดอาญา

"ค่าตอบแทน" หมายความว่า เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ผู้เสียหายมีสิทธิได้รับเพื่อตอบแทนความเสียหายที่เกิดขึ้นจากหรือเนื่องจากการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่น

"ค่าทดแทน" หมายความว่า เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่จำเลยมีสิทธิได้รับ เนื่องจากการตกเป็นจำเลยในคดีอาญาและถูกคุมขังระหว่างการพิจารณาคดี และปรากฏว่าคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีนั้น พึงเป็นยุติว่าจำเลยมิได้เป็นผู้กระทำความผิดหรือการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด

"สำนักงาน" หมายความว่า สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่าย แก่จำเลยในคดีอาญา

"กรรมการ" หมายความว่า กรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายในคดีอาญา

"พนักงานอัยการ" หมายความว่า พนักงานอัยการตามกฎหมายว่าด้วยพนักงานอัยการ หรืออัยการทหารตามกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหาร

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้
มาตรา 4 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รักษาการตาม พระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตาม พระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด 1

บททั่วไป

มาตรา 5 การเรียกร้องหรือการได้มาซึ่งสิทธิหรือประโยชน์ตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิหรือประโยชน์ที่ผู้เสียหายหรือจำเลยพึงได้ตามกฎหมายอื่น

มาตรา 6 ในกรณีที่ผู้เสียหายหรือจำเลยถึงแก่ความตายก่อนที่จะได้รับ

ค่าตอบแทนค่าทดแทน หรือค่าใช้จ่ายแล้วแต่กรณี ให้สิทธิในการเรียกร้องและการรับค่าตอบแทนค่าทดแทน หรือค่าใช้จ่ายตกแก่ทายาทซึ่งได้รับความเสียหายของผู้เสียหายหรือจำเลยนั้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด 2

คณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา

มาตรา 7 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญาประกอบด้วย ปลัดกระทรวงยุติธรรมเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกรมการปกครอง ผู้แทนกรมคุมประพฤติ ผู้แทนกรมพระธรรมนูญ ผู้แทนกรมราชทัณฑ์ ผู้แทนกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ผู้แทนสภาพนาชความ และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของรัฐมนตรีอีกห้าคน เป็นกรรมการ ในจำนวนนี้ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการแพทย์ ด้านสังคม สงเคราะห์ และด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ของประชาชน เป็นที่ประจักษ์ อย่างน้อยด้านละหนึ่งคน

ให้ประธานกรรมการแต่งตั้งข้าราชการในสังกัดกระทรวงยุติธรรมเป็นเลขานุการ และอาจแต่งตั้งผู้ช่วย เลขานุการจำนวนไม่เกินสองคน ก็ได้

มาตรา 8 คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) พิจารณาอนุมัติค่าตอบแทน ค่าทดแทน หรือค่าใช้จ่ายตามพระราชบัญญัตินี้
- (2) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับมาตรการในการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหาย และจำเลยในคดีอาญา ตลอดจนการออกกฎหมาย ระเบียบ และประกาศต่าง ๆ เพื่อดำเนินการ ตามพระราชบัญญัตินี้
- (3) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง หรือข้อมูลหรือสิ่งอื่นที่จำเป็นมาเพื่อประกอบการพิจารณา
- (4) ปฏิบัติการอื่นใดเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรานี้ คณะกรรมการอาจมอบหมายให้สำนักงานเป็น

ผู้ปฏิบัติแทนได้

มาตรา 9 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งพ้นจากตำแหน่ง อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

มาตรา 10 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา 9 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) คณะรัฐมนตรีให้ออกโดยคำแนะนำของรัฐมนตรีเพราะบกพร่อง หรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติก่อความเสียหาย หรือหย่อนความสามารถ
- (4) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (5) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (6) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา 11 ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วนั้น

มาตรา 12 ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดำรงตำแหน่งครบวาระแล้ว แต่ยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

มาตรา 13 การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคราวใด ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มติในที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมากของผู้เข้าร่วมประชุม กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่ง ในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 14 คณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณา หรือปฏิบัติกรอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

ในการประชุมของคณะอนุกรรมการให้นำมาตรา 13 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด 3

สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา

มาตรา 15 ให้จัดตั้งสำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญาขึ้น ในกระทรวงยุติธรรม และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้
- (2) รับคำขอรับค่าตอบแทน ค่าทดแทน หรือค่าใช้จ่าย พร้อมทั้งทำความเข้าใจกับหน่วยงานราชการหรือคณะอนุกรรมการ
- (3) ประสานงานกับหน่วยงานราชการอื่นหรือบุคคลใด ๆ เพื่อขอทราบข้อเท็จจริงหรือความเห็น เกี่ยวกับการขอรับค่าตอบแทน ค่าทดแทน หรือค่าใช้จ่าย
- (4) เก็บ รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจ่ายค่าตอบแทน ค่าทดแทนหรือค่าใช้จ่าย
- (5) กระทำกิจการตามที่รัฐมนตรี คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย

มาตรา 16 ในกรณีที่สำนักงานเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินคดีตามพระราชบัญญัตินี้ กระทรวงยุติธรรมอาจแต่งตั้งข้าราชการในสังกัดกระทรวงยุติธรรมซึ่งมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางนิติศาสตร์ เพื่อให้มีอำนาจดำเนินคดีหรือดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีตามพระราชบัญญัตินี้ และให้แจ้งศาลทราบ

การดำเนินคดีตามมาตรานี้ ให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล

หมวด 4

การจ่ายค่าตอบแทนผู้เสียหายในคดีอาญา

มาตรา 17 ความผิดที่กระทำต่อผู้เสียหาย อันอาจขอรับค่าตอบแทนได้ต้องเป็นความผิดตามรายการที่ระบุไว้ท้ายพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 18 ค่าตอบแทนตามมาตรา 17 ได้แก่

- (1) ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล รวมทั้งค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ

(2) ค่าตอบแทนในกรณีและผู้เสียหายถึงแก่ความตาย จำนวนไม่เกินที่กำหนดในกฎกระทรวง

(3) ค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้ในระหว่างที่ไม่สามารถประกอบกรงานได้ตามปกติ

(4) ค่าตอบแทนความเสียหายอื่นตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง คณะกรรมการจะกำหนดให้ผู้เสียหายได้รับค่าตอบแทนเพียงใดหรือไม่ก็ได้ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์และความร้ายแรงของการกระทำความผิด และสภาพความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับ รวมทั้ง โอกาสที่ผู้เสียหายจะได้รับการบรรเทาความเสียหายโดยทางอื่นด้วย

มาตรา 19 หากปรากฏในภายหลังว่าการกระทำที่ผู้เสียหายอาศัยเป็นเหตุในการขอรับค่าตอบแทนนั้น ไม่เป็นความผิดอาญาหรือไม่มีการกระทำเช่นนั้น ให้คณะกรรมการมีหนังสือแจ้งให้ผู้เสียหาย คืนค่าตอบแทนที่ได้รับไป แก่กระทรวงยุติธรรมภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับแจ้ง

หมวด 5

การจ่ายค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา

มาตรา 20 จำเลยที่มีสิทธิได้รับค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ ต้อง

- (1) เป็นจำเลยที่ถูกดำเนินคดีโดยพนักงานอัยการ
- (2) ถูกคุมขังในระหว่างการพิจารณาคดีและ
- (3) ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าจำเลยมิได้เป็นผู้กระทำความผิด และมีการถอนฟ้องในระหว่างดำเนินคดี หรือปรากฏตามคำพิพากษาอันถึงที่สุดคดีนั้นว่าข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติว่าจำเลย มิได้เป็นผู้กระทำความผิดหรือการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด

ในคดีที่มีจำเลยหลายคน จำเลยคนใดถึงแก่ความตายก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุด และคณะกรรมการเห็นสมควรจ่ายค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายให้แก่จำเลยอื่นที่ยังมีชีวิตอยู่ ถ้าเป็นเหตุอยู่ในลักษณะคดี จำเลยที่ถึงแก่ความตายนั้น มีสิทธิได้รับค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ได้ด้วย

มาตรา 21 การกำหนดค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายตามมาตรา 20 ให้กำหนดตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

- (1) ค่าทดแทนการถูกคุมขัง ให้คำนวณจากจำนวนวันที่ถูกคุมขังในอัตราที่กำหนดไว้สำหรับการกักขังแทนค่าปรับตามประมวลกฎหมายอาญา
- (2) ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล รวมทั้งค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกาย และจิตใจ หากความเจ็บป่วยของจำเลยเป็นผลโดยตรงจากการถูกดำเนินคดี
- (3) ค่าทดแทนในกรณีที่มีจำเลยถึงแก่ความตายและความตายนั้นเป็นผลโดยตรงจากการถูกดำเนินคดี จำนวนไม่เกินที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง
- (4) ค่าขาดประโยชน์ที่นำมาหาได้ในระหว่างถูกดำเนินคดี
- (5) ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำเนินคดี

ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง เว้นแต่ที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นแล้ว

ในกรณีที่มีคำขอให้ได้รับสิทธิที่เสียไปอันเป็นผลโดยตรงจากคำพิพากษานั้น ศาลให้ได้รับสิทธิคืนตามคำขอดังกล่าว ถ้าไม่สามารถคืนสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดเช่นนั้นได้ ให้คณะกรรมการกำหนดค่าทดแทนเพื่อสิทธินั้น ให้ตามที่เห็นสมควร

คณะกรรมการอาจกำหนดให้จำเลยได้รับค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายเพียงใดหรือไม่ก็ได้โดยคำนึงถึงพฤติการณ์แห่งคดี ความเดือดร้อนที่จำเลยได้รับและโอกาสที่จำเลยจะได้รับการชดเชยความเสียหายจากทางอื่นด้วย

หมวด 6

การยื่นคำขอ การพิจารณาคำขอ และการอุทธรณ์

มาตรา 22 ให้ผู้เสียหาย จำเลย หรือทายาทซึ่งได้รับความเสียหายที่มีสิทธิขอรับค่าตอบแทน ค่าทดแทนหรือค่าใช้จ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ ยื่นคำขอต่อคณะกรรมการ ณ สำนักงาน ตามแบบที่สำนักงานกำหนดภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้เสียหายได้รู้ถึงการกระทำ ความผิด หรือวันที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ถอนฟ้อง เพราะปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าจำเลยมิได้เป็นผู้กระทำความผิด หรือวันที่มีคำพิพากษาอันถึงที่สุดในคดีนั้นว่าข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติว่าจำเลย มิได้เป็นผู้กระทำความผิด หรือการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด แล้วแต่กรณี

มาตรา 23 ในกรณีที่ผู้เสียหาย จำเลย หรือทายาทซึ่งได้รับความเสียหายเป็นผู้ไร้ความสามารถ หรือไม่สามารถยื่นคำขอด้วยตนเองได้ ผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้อนุบาล ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน สามี หรือภริยา หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นหนังสือจากผู้เสียหาย จำเลย หรือทายาท ซึ่งได้รับความเสียหาย แล้วแต่กรณี อาจยื่นคำขอรับค่าตอบแทน ค่าทดแทนหรือ

ค่าใช้จ่ายแทนได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 24 หลักเกณฑ์ วิธีการยื่นคำขอและวิธีพิจารณาคำขอ ให้เป็นไปตาม
ระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

มาตรา 25 ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ให้
มีสิทธิอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัย คำวินิจฉัยของศาล
อุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

การยื่นอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ผู้อุทธรณ์จะยื่นต่อสำนักงานหรือศาลจังหวัดที่ผู้
นั้นมีภูมิลำเนาอยู่ในเขต เพื่อส่งให้แก่ ศาลอุทธรณ์ก็ได้ และให้ถือว่าเป็นการยื่นอุทธรณ์ต่อศาล
อุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งแล้ว

ในการวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ศาลอุทธรณ์มีอำนาจได้สวนหลักฐาน
เพิ่มเติมโดยสืบพยานเอง หรืออาจแต่งตั้งให้ศาลชั้นต้นตามที่เห็นสมควรทำแทนก็ได้

หมวด 7

พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา 26 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มี
อำนาจดังต่อไปนี้

(1) สอบปากคำผู้ยื่นคำขอเกี่ยวกับข้อเท็จจริงต่าง ๆ ตามคำขอ

(2) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่ง

เอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องหรือข้อมูลหรือสิ่งอื่นที่จำเป็นมาเพื่อประกอบการพิจารณา

มาตรา 27 ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่
เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด 8

บทกำหนดโทษ

มาตรา 28 ผู้ใดยื่นคำขอรับค่าตอบแทน ค่าทดแทน หรือค่าใช้จ่าย โดยแสดง
ข้อความอันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้ง
ปรับ

มาตรา 29 ผู้ใดให้ถ้อยคำ หรือแสดงพยานหลักฐานอันเป็นเท็จเกี่ยวกับการ
ขอรับค่าตอบแทน ค่าทดแทน หรือค่าใช้จ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ต่อคณะกรรมการ
คณะอนุกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหก
หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 30 ผู้ใดไม่ให้ถ้อยคำหรือไม่ส่งหนังสือตอบหนังสือสอบถาม เอกสาร
หลักฐานหรือข้อมูลหรือสิ่งอื่นที่จำเป็นตามคำสั่งของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือ
พนักงานเจ้าหน้าที่โดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกิน
หนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา 31 ในวาระเริ่มแรก ให้กระทรวงยุติธรรมกำหนดให้หน่วยงานใด
หน่วยงานหนึ่ง ในสังกัดกระทรวงยุติธรรมดำเนินการในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานจนกว่าจะตั้ง
สำนักงานแล้วเสร็จ ทั้งนี้ ภายในกำหนดหนึ่งปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร
นายกรัฐมนตรี

รายการท้ายพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่าย
แก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544

ความผิดที่กระทำต่อผู้เสียหายซึ่งทำให้ผู้เสียหายอาจขอรับค่าตอบแทนได้ตาม
มาตรา 17 ได้แก่ ความผิด

ตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิด

ลักษณะ 9 ความผิดเกี่ยวกับเพศ มาตรา 276 ถึง มาตรา 287

ลักษณะ 10 ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย

หมวด 1 ความผิดต่อชีวิต มาตรา 288 ถึง มาตรา 294

หมวด 2 ความผิดต่อร่างกาย มาตรา 295 ถึง มาตรา 300

หมวด 3 ความผิดฐานทำให้แท้งลูก มาตรา 301 ถึง มาตรา 305

หมวด 4 ความผิดฐานทอดทิ้งเด็ก

คนป่วยเจ็บ หรือชรา มาตรา 306 ถึง มาตรา 308

ภาคผนวก ข

**กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราในการจ่ายค่าตอบแทน
ผู้เสียหาย ค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2546**

กฎกระทรวง

กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราในการจ่ายค่าตอบแทนผู้เสียหาย
และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา

พ.ศ. ๒๕๔๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติ
ค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ อันเป็น
พระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา
๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ ของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงยุติธรรมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหาย และ
ค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา

ข้อ ๒ ในการพิจารณาจ่ายค่าตอบแทนผู้เสียหายในคดีอาญา ให้คณะกรรมการคำนึงถึง
พฤติการณ์และความร้ายแรงของการกระทำ ความผิด และสภาพความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับ
รวมถึงโอกาสที่ผู้เสียหายจะได้รับการบรรเทาความเสียหายโดยทางอื่นด้วย

ข้อ ๓ ให้คณะกรรมการพิจารณาจ่ายค่าตอบแทนให้แก่ผู้เสียหายในคดีอาญา ดังต่อไปนี้

(๑) ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล ให้จ่ายเท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินสามหมื่น
บาท

(๒) ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ ให้จ่ายเท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินสองหมื่น
บาท

(๓) ค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้ในระหว่างที่ไม่สามารถประกอบการทำงานได้ตามปกติ
ให้จ่ายในอัตรารวันละไม่เกินสองร้อยบาท เป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ไม่สามารถ
ประกอบการทำงานได้ตามปกติ

(๔) ค่าตอบแทนความเสียหายอื่นนอกจาก (๑) (๒) และ (๓) ให้จ่ายเป็นเงินตามจำนวน
ที่คณะกรรมการเห็นสมควร แต่ไม่เกินสามหมื่นบาท

ค่าตอบแทนตาม (๑) และ (๒) ให้รวมถึงค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าห้องและค่าอาหารในอัตราวันละไม่เกินหกร้อยบาท

ข้อ ๔ ในกรณีที่ผู้เสียหายในคดีอาญาถึงแก่ความตาย ให้คณะกรรมการพิจารณาจ่ายค่าตอบแทนให้แก่ผู้เสียหายนั้น ดังต่อไปนี้

- (๑) ค่าตอบแทน ให้จ่ายเป็นเงินจำนวนตั้งแต่สามหมื่นบาท แต่ไม่เกินหนึ่งแสนบาท
- (๒) ค่าจัดการศพ ให้จ่ายเป็นเงินจำนวนสองหมื่นบาท
- (๓) ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดู ให้จ่ายเป็นเงินจำนวนไม่เกินสามหมื่นบาท
- (๔) ค่าเสียหายอื่นนอกจาก (๑) (๒) และ (๓) ให้จ่ายเป็นเงินตามจำนวนที่คณะกรรมการเห็นสมควร แต่ไม่เกินสามหมื่นบาท

ข้อ ๕ ในการพิจารณาจ่ายค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา ให้คณะกรรมการคำนึงถึงพฤติการณ์ของคดี ความเดือนร้อนที่ได้รับ และโอกาสที่จำเลยจะได้รับการชดเชยความเสียหายจากทางอื่นด้วย

ข้อ ๖ ให้คณะกรรมการพิจารณาจ่ายค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายให้แก่จำเลยในคดีอาญาดังต่อไปนี้

- (๑) ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล ให้จ่ายเท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินสามหมื่นบาท หากความเจ็บป่วยของจำเลยเป็นผลโดยตรงจากการถูกดำเนินคดี
- (๒) ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ ให้จ่ายเท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินห้าหมื่นบาท หากความเจ็บป่วยของจำเลยเป็นผลโดยตรงจากการถูกดำเนินคดี
- (๓) ค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้ในระหว่างถูกดำเนินคดี ให้จ่ายในอัตราวันละไม่เกินสองร้อยบาทนับแต่วันที่ไม่สามารถประกอบกิจการได้ตามปกติ
- (๔) ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำเนินคดี
- (ก) ค่าทนายความ ให้จ่ายเท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินอัตราที่กำหนดในตารางท้ายกฎกระทรวงนี้

(ข) ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ในการดำเนินคดี ให้จ่ายเท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินสามหมื่นบาท ค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายตาม (๑) และ (๒) ให้รวมถึงค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าห้องและค่าอาหารในอัตราวันละไม่เกินหกร้อยบาท

ข้อ ๗ ในกรณีที่จำเลยในคดีอาญาถึงแก่ความตาย อันเป็นผลโดยตรงจากการถูกดำเนินคดี ให้คณะกรรมการพิจารณาจ่ายค่าทดแทนให้แก่จำเลยนั้น ดังต่อไปนี้

- (๑) ค่าทดแทน ให้จ่ายเป็นเงินจำนวนหนึ่งแสนบาท
- (๒) ค่าจัดการศพ ให้จ่ายเป็นเงินจำนวนสองหมื่นบาท

(๑) ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดู ให้จ่ายเป็นเงินจำนวนไม่เกินสามหมื่นบาท

(๔) ค่าเสียหายอื่นนอกจาก (๑)(๒) และ (๓) ให้จ่ายเป็นเงินตามจำนวนที่คณะกรรมการเห็นสมควร แต่ไม่เกินสามหมื่นบาท

ข้อ ๘ เมื่อคณะกรรมการอนุมัติให้จ่ายเงินค่าตอบแทนผู้เสียหายหรือเงินค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา ให้ผู้ยื่นคำขอรับค่าตอบแทนหรือค่าทดแทนและค่าใช้จ่าย แล้วแต่กรณี ยื่นคำขอรับเงินค่าตอบแทนหรือเงินค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายตามแบบที่สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญากำหนด

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๖

ภาคผนวก ค

บทสัมภาษณ์นักวิชาการ สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลย
ในคดีอาญา กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

บทสัมภาษณ์ นายณัฐพล ด้านจิตรตรง นักวิชาการยุติธรรม ชำนาญการพิเศษ สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ: เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2558

ประเทศไทยมีแนวคิดในการเยียวยาผู้เสียหายและจำเลย ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่รัฐจัดทำขึ้นในลักษณะสวัสดิการ เพื่อเยียวยาต่อผู้เสียหาย และจำเลยในคดีอาญาเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนที่ประชาชนได้รับ โดยรัฐยอมรับผิดชอบในเชิงสัญลักษณ์ เมื่อประชาชนต้องถูกระทบสิทธิในการดำรงชีวิตตามปกติสุข หรือต้องเดือดร้อนเพราะการถูกดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ผิดพลาด รัฐในฐานะผู้ปกครองต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายเท่าที่รัฐวางกรอบเอาไว้

ดังนั้นการช่วยเหลือจำเลยในคดีอาญา ต้องพิจารณาจากเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติไว้ คือต้องเป็นจำเลยที่ถูกดำเนินคดีอาญา โดยพนักงานอัยการเป็นโจทก์ ต้องถูกคุมขังในระหว่างการพิจารณาคดี และต่อมาปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าจำเลยมิได้เป็นผู้กระทำความผิดและมีการถอนฟ้องในระหว่างดำเนินคดี หรือปรากฏตามคำพิพากษาอันถึงที่สุด ในคดีนั้นว่าข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติว่าจำเลยมิได้เป็นผู้กระทำความผิด อย่างเช่นกรณีที่พนักงานอัยการขอถอนฟ้อง เนื่องจากปรากฏหลักฐานชัดเจน เพราะคนร้ายที่แท้จริงเป็นคนละคนกับจำเลย การถอนฟ้องระหว่างพิจารณาเช่นนี้ จำเลยขอใช้สิทธิเรียกร้องค่าทดแทนได้

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ โดยสำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา มีการตั้งงบประมาณในการเยียวยาผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญาไว้เป็นรายปี แต่เป็นงบประมาณก้อนเดียวกันไม่มีการแบ่งแยกส่วนของผู้เสียหายหรือจำเลย โดยปกติจะตั้งงบประมาณเพื่อใช้ในการจ่ายค่าตอบแทนแก่ผู้เสียหายมากกว่าเพื่อจ่ายค่าทดแทนจำเลยในคดีอาญา เพราะผู้มาใช้สิทธิเป็นผู้เสียหายมากกว่าจำเลย

คณะกรรมการจะเป็นผู้พิจารณาคำขอ โดยมีการจัดวาระการประชุมเพื่อพิจารณาค่าทดแทน ในทุกๆเดือน เดือนละหนึ่งครั้ง

เมื่อผู้ใช้สิทธิยื่นคำขอแล้ว กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา จะมีขั้นตอนในการดำเนินงาน 7 ขั้นตอน ใช้ระยะเวลาประมาณ 108 วัน ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 รับคำขอ ตรวจสอบหลักฐาน สำเนาบัตรประชาชน คำพิพากษา หมายขัง หมายปล่อย หนังสือรับรองคดีถึงที่สุด ใบแต่งตั้งนายความกรณีที่มีการว่าจ้างทนายความเพื่อทำการต่อสู้คดี สัญญาจ้างว่าความ เอกสารต่างๆเหล่านี้ผู้ขอใช้สิทธิต้องเป็นผู้จัดหาประกอบคำขอ

ขั้นตอนที่ 2 รวบรวมพยานหลักฐาน หลังจากตรวจสอบเอกสารแล้ว หากมีเอกสารราชการใดไม่ครบ เจ้าหน้าที่จะทำการแจ้งให้ผู้ใช้สิทธิทราบ หรือทำหนังสือขอเอกสารจากศาลโดยพิจารณาเป็นรายกรณีไป

ขั้นตอนที่ 3 เจ้าหน้าที่จะทำความเข้าใจ สรุปสำนวนว่าผู้ใช้สิทธิมีสิทธิที่จะได้รับค่าทดแทนตามเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติไว้หรือไม่ ควรได้รับค่าทดแทนหรือไม่ และควรได้เป็นจำนวนเท่าไร แล้วทำการเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา

ขั้นตอนที่ 4 ผู้อำนวยการสำนักช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา ทำความเห็นส่งต่อคณะกรรมการ ซึ่งองค์คณะกรรมการมีทั้งสิ้น 9 คน ประกอบด้วย อธิบดี อัยการภาคเป็นประธาน ผู้แทนตำรวจ เจ้าหน้าที่จากกรมพัฒนาสังคม ผู้แทนสหภาพนายความ ประธานเครือข่ายอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิยุติธรรม ปัจจุบันมี 9 ภาค 10 คณะ

ขั้นตอนที่ 5 อนุกรรมการทำการตรวจสอบสำนวน แล้วทำความเข้าใจเสนอคณะกรรมการ

ขั้นตอนที่ 6 คณะกรรมการพิจารณาสำนวนแล้ววินิจฉัย โดยจะมีคำสั่งอนุมัติจ่าย เป็นจำนวนเท่าใด หรือมีคำสั่งปฏิเสธการจ่าย เพราะเหตุใด

ขั้นตอนที่ 7 กรมคุ้มครองสิทธิ โดยสำนักช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา แจ้งผลการพิจารณาทางไปรษณีย์ลงทะเบียนให้ผู้ใช้สิทธิทราบ

หากไม่พอใจในคำวินิจฉัย สามารถอุทธรณ์คำสั่งได้ภายใน 30 วัน โดยทำการยื่นอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ หรือสำนักงานช่วยเหลือประชาชนยุติธรรมจังหวัด สำนักงานคุ้มครองสิทธิภาคต่างๆ

ซึ่งโดยปกติ กรณีที่คณะกรรมการพิจารณาสั่งไม่จ่ายค่าทดแทน แล้วจำเลยใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งต่อศาลอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์มักจะพิพากษาขึ้นตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ เมื่อพิจารณาจากข้อมูลสถิติคดีที่มีผู้มาใช้สิทธิตามปีงบประมาณนับแต่ปีพ.ศ. 2544 ถึงปี 2558 เดือนเมษายน จำเลยในคดีอาญาซึ่งศาลพิพากษายกฟ้องแต่ละปีนับหมื่นคดี มาใช้สิทธิในการขอรับค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา เมื่อเทียบสัดส่วนคดีแล้วยังน้อยมาก ส่วนหนึ่งจำเลยไม่ทราบว่าสามารถใช้สิทธิขอรับการเยียวยาจากรัฐได้

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้ทำข้อตกลงกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการแจ้งสิทธิให้แก่ผู้เสียหายทราบว่าสามารถใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 ได้ แต่ในกรณีจำเลย ยังไม่มีการแจ้งสิทธิในการร้องขอค่าทดแทน หากศาลจะแจ้งสิทธิดังกล่าวให้จำเลยทราบย่อมจะเป็นอีกช่องทางที่ดี

กรณีระยะเวลาในการยื่นคำขอที่กฎหมายกำหนด 1 ปี โดยไม่มีข้อยกเว้นในการขยายระยะเวลาในการยื่นคำขอ หากจะมีการขยายระยะเวลาออกไปเพราะเหตุขัดข้อง จำเป็น อย่างไร ในความเห็นส่วนตัวเห็นว่า ควรที่จะทำการขยายระยะเวลาในการใช้สิทธิออกไปแบบเป็นหลักให้ทุกกรณีไม่เช่นนั้น จะมีปัญหาในการตีความในเหตุจำเป็นที่เกิดขึ้น

กองทุนยุติธรรม ไม่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 กองทุนยุติธรรมเป็นกองทุนที่เข้าช่วยเหลือจำเลยในขั้นตอนของกระบวนการดำเนินคดีในชั้นศาล เช่นการประกันตัว ขอลปล่อยชั่วคราว การจัดหาทนายความ เป็นต้น

ค่าทดแทนจากการถูกจำคุก ที่ปัจจุบันให้ใช้เกณฑ์ในการกักขังแทนค่าปรับ คือวันละ 200 บาท หากพิจารณาถึงความเหมาะสมที่จะสะท้อนกับค่าแรงขั้นต่ำซึ่งปัจจุบันอยู่ที่ 300 บาท ค่าทดแทนที่พิจารณาจ่ายให้วันละ 200 บาทยังต่ำไป แต่การแก้ไขต้องแก้ไขที่ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 30

ส่วนค่าทดแทนกรณีจำเลยเสียชีวิต ต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าการเสียชีวิตนั้นเป็นผลโดยตรงจากการถูกดำเนินคดีอาญา

อย่างไรก็ตามกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิทธิในการขอรับค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญาอย่างต่อเนื่อง

ภาคผนวก ง

บทสัมภาษณ์ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน

บทสัมภาษณ์ นายไพฑูริย์ เลาหะไพฑูริย์ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน กับความเห็นเกี่ยวกับ
ข้อบกพร่องของพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยใน
คดีอาญา พ.ศ. 2544 : เมื่อวันที่ 16 เมษายน 2558

พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา
พ.ศ. 2544 เป็นกฎหมายหนึ่ง而出มาเพื่อพิทักษ์สิทธิมนุษยชน ซึ่งหลักในการส่งเสริมการเคารพ
สิทธิ ปกป้องรักษาคุ้มครอง เยียวยา การคุ้มครองต้องเป็นสากล ค่าทดแทนตามพระราชบัญญัตินี้
เป็นลักษณะเยียวยาจากรัฐ ในการทดแทนความเสียหายที่จำเลยผู้บริสุทธิ์ต้องได้รับจากกระบวน
พิจารณาที่ผิดพลาด แต่การที่จะให้รัฐจ่ายค่าเสียหายทั้งหมด 100% เป็นไปไม่ได้ กฎหมายจึงต้อง
เปิดช่องทางอย่างอื่นเอาไว้ด้วย อีกทั้งค่าทดแทนทั้งหลายรัฐมีหน้าที่ให้สิทธิ เพราะฉะนั้นรัฐมี
หน้าที่ต้องบอกกล่าวให้ใช้สิทธิ เช่น ให้ตำรวจแจ้งสิทธิแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลย หากไม่บอกควรต้อง
เป็น 10 ปี เพราะการให้สิทธิไม่ควรขาดตอน (ไม่เห็นด้วยควรมีระยะเวลาแค่ 2 ปี และได้มีการทำ
MOU กับสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการแจ้งสิทธิแล้ว)

โดยพอสรุปปัญหาและความเห็นแนวทางแก้ไขได้ดังนี้

1. กรณีที่ศาลสั่งยกฟ้อง แต่ให้เหตุผลว่ายังเป็นที่ยังสงสัย ควรแก้ไขกฎหมายให้กว้างขึ้น
และเอาเรื่องค่าตอบแทนผู้เสียหายในคดีอาญามาใช้บังคับ เปรียบเทียบกับกรณี 3 จังหวัดชายแดน
ใต้ ควรให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ฝ่ายเข้ามาตัดสิน 1. ตำรวจ 2. ทหาร 3. ฝ่ายปกครอง (มติคณะรัฐมนตรี)
หากลงมติเอกฉันท์ในกรณีเกิดความเสียหายจากความไม่สงบ รัฐต้องจ่ายค่าทดแทนทั้งหมด หาก
เสียงที่ตัดสินเป็น 2 ใน 3. ที่อาจมีความเห็นที่เกิดเหตุร้ายเพราะเหตุส่วนตัวไม่ใช่เพราะการก่อ
ความไม่สงบ ก็อาจพิจารณาจ่าย 2/3 ส่วนได้ คณะกรรมการไม่มีอำนาจรวบรวมพยานหลักฐานได้
แต่เป็นอำนาจของศาล เพียงแต่คณะกรรมการขอคู่สำนวนการพิจารณาคดีของศาลได้

2. การอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ จริงๆแล้วไม่ควรเป็นศาล แต่ควรให้มีคณะกรรมการ 2 ชุด
เช่นคณะกรรมการชุดเล็กพิจารณาแล้ว ผู้ใช้สิทธิยังไม่พอใจคำสั่ง ให้อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการชุด
ใหญ่ ซึ่งอยู่ระหว่างเสนอให้แก้ไข หากไม่พอใจเท่ากับเป็นที่ยุติในทางบริหาร จึงจะให้ผู้ร้องขอ
ไปใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อศาลต่อไป หากจะให้ศาลเป็นผู้พิจารณาค่าทดแทนมีความเห็นว่าจะทำให้
ศาลเป็นคู่กรณีกับผู้ร้องขอ ซึ่งปกติจะไม่มีใครต้องการมีปัญหาเกี่ยวกับศาล หรืออีกนัยหนึ่งคือศาลเป็น
ที่เคารพผู้ใช้สิทธิต้องเคารพการตัดสินของศาล

3. การใช้สิทธิใน 1 ปี ต้องมีระบบแจ้งสิทธิ หากไม่มีการแจ้งสิทธิควรให้ระยะเวลา 10 ปี
เทียบ พรบ.หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ มาตรา 40 ข้อบังคับของสบสข ให้ใช้สิทธิใน 1 ปี นับแต่
เมื่อไร เคสตัวอย่างเพิ่งรู้ว่าลูกที่คลอดมาไม่ปกติปีที่ 3 เลยระยะเวลา 3 ปีแล้ว ศาลฎีกาคิดความว่า

เหตุ 1 ปีเป็นเพียงการเร่งรัดเท่านั้น ไม่ใช่ตายตัว หากเป็นเหตุสุดวิสัย หรือจำเป็น นำเรื่องนี้มาเทียบเคียง ดังนั้นในมุมมองของสิทธิมนุษยชน ไม่ใช่เรื่องอายุความ

4. ฐานความผิดที่ให้การเยียวยากับผู้เสียหายควรเสนอให้ครอบคลุมกว้างขึ้น รวมไปถึงการคุ้มครอง

5. พรบ. ใช้กับบุคคลที่มีสถานะสัญชาติไทย หากไปเกิดกับแรงงานพม่า ที่เข้าเมืองถูกต้อง ยังดีความไปถึง ค่ารักษา ค่าทำศพ ไม่น่ามีปัญหา แต่การตีราคาค่าขาดแรงงานยังเป็นปัญหา อย่างไรก็ตามค่าทดแทนต้องตราขึ้นโดยกฎหมาย แต่การตีความถึงบุคคลสัญชาติอื่นปัจจุบันมีเพียงค่าทำศพ กับค่ารักษาพยาบาล แต่ยังไม่รวมไปถึงค่าขาดแรงงาน เท่ากับเป็นการเลือกปฏิบัติ หากเทียบกับ พรบ. ประกันสังคม ก็คล้ายกัน หากตกงานจะไม่ได้รับค่าชดเชย แต่อาจเป็นเพราะระยะเวลาในการทำงานเป็นระยะเวลาที่ไม่ถึงเกณฑ์ที่จะคุ้มครอง

ภาคผนวก จ

Strafverfolgungsentuschadigungsgesetz-StrEG